

Praktikordninger på de samfundsvidenskabelige uddannelser

Anvendelse og merit. DJØFs anbefalinger til forbedringer.

Indholdsfortegnelse

1.	Baggrund, sammenfatning og anbefalinger	3
	Sammenfatning	3
	Anbefalinger	4
2.	Baggrund for anbefalinger	5
	Anbefaling: Praktikophold meritgivende på samtlige DJØF-uddannelser	5
	Anbefaling: Praktikbonus	5
	Anbefaling: Udvidet markedsføring	6
	Anbefaling: Studienævn fastlægger retningslinier	7
3.	Praksis for praktik og merit på uddannelserne	8
	Baggrund	8
	Information og matching	8
	Merit for praktik	9
4.	Praksis på de enkelte uddannelser – detaljeret oversigt	10
	Bilag A: Gode råd fra DJØF om praktik	12
	Bilag B: Bevillinger til samfundsvidenskabelig uddannelsesvirksomhed ved universitetslovsinstitutionerne	15

1. Baggrund, sammenfatning og anbefalinger

På en række af de samfundsvidenskabelige uddannelser har det i flere år været muligt for de studerende at indarbejde praktikophold undervejs på deres studium.

Det er en udvikling som DJØF ser på med stor interesse. Det er vores erfaring, at praktikophold gør det lettere for nyuddannede kandidater at finde deres første job og at praktikophold derudover er et effektivt redskab til at åbne nye døre på det akademiske arbejdsmarked. Det dokumenterer også DJØFs seneste analyse af nyuddannedes vej til deres første job¹.

Samtidig giver mange studerende udtryk for, at mødet mellem teori og praksis har stor læringsmæssig værdi og motiverer dem til at afslutte deres studium hurtigere. Endelig kan praktikophold medvirke til at skabe større udveksling af viden mellem uddannelserne og virksomhederne.

Sammenfatning

På baggrund af et rundspørge til studievejlederne om brugen af praktik på de syv universiteter med DJØF-uddannelser, kan tendenserne sammenfattes til:

- At der generelt er en stigende interesse blandt studerende for praktikophold – især uden for København, hvor muligheden for at få et studierelevant job ikke er så stor.
- At de fleste praktikforløb sker i den offentlige sektor og især i kommunerne. Private virksomheder kan være svære at åbne for praktikanter pga. manglende tradition.
- At studievejlederne mener, at muligheden for at få merit for praktikophold øger de studerendes efterspørgsel efter praktikophold.
- At uddannelsesinstitutionerne forholder sig til og anvender praktik meget forskelligt. Tilsvarende er den gældende merit-praksis meget varieret – der tildes fra 0 til 30 til ECTS point for et godkendt praktikforløb.
- At uddannelsesinstitutionernes modstand mod meriterende praktikforløb bunder i både akademiske (faglig progression) og administrative hensyn (meromkostninger).
- At praktikophold afvikles på kandidatdelen og varer et semester.

¹ Rapporten "Sådan fik de jobbet" offentliggøres i maj 2005 på www.djoef.dk > analyser

Anbefalinger

Analysens resultater giver - sammenholdt med DJØFs arbejdsmarkedspolitiske erfaring og viden - baggrund for følgende anbefalinger:

- Praktikophold bør være fuldt meritgivende på samtlige DJØF-uddannelser. Uddannelserne kan også med fordel overveje at indføre "halvtidspraktik", hvor studerende fx sammensætter et semester med 15 ECTS fra praktik og 15 ECTS fra relevant kursus/fag/seminar.
- Uddannelsesinstitutionerne bør udvide markedsføringen af praktikforløb overfor nye virksomheder, særligt private, og virksomheder som traditionelt ikke har ansat akademikere.
- Uddannelsesinstitutionerne kan med fordel indlede et samarbejde med branche- og erhvervsorganisationer og faglige organisationer om markedsføring og udbredelse af praktikforløb.
- Særligt uddannelser med en meget bred faglig profil bør af hensyn til at forbedre kandidaternes beskæftigelsesmuligheder, intensivere indsatsen for at flere studerende gennemgår praktikforløb i løbet af uddannelsen.
- Uddannelsesinstitutionerne bør fastlægge klare regler for praktikophold og merit, og gøre en øget indsats for at skabe en positiv holdning til praktikforløb både blandt studerende og VIP.
- En forudsætning for at få godkendt et praktikforløb bør være at både universitetet og virksomhed udpeger en vejleder til den studerende under og efter praktikforløbet.
- Videnskabsministeriet bør indføre en praktikbonus, som uddannelsesinstitutionerne opnår, når en studerende får godkendt sit praktikophold. En praktikbonus skal dels tilskynde institutionerne til at få flere studerende i praktik, dels kompensere for de merudgifter uddannelserne har som følge af praktikgodkendelse, vejledning mm. Denne bonus er at sammenligne med det eksisterende internationaliseringstaxameter.
- Videnskabsministeren bør nedsætte et udvalg, som skal belyse barrierer og muligheder for øget anvendelse og meritering af praktikophold på danske LVU.

2. Baggrund for anbefalinger

På baggrund af den dokumenterede meget varierede praksis på praktikområdet – og sammenholdt med sigtelinierne i DJØFs arbejdsmarkedspolitik og uddannelsespolitik – anbefaler DJØF en række ændringer af nugældende regelsæt og praksis.

Anbefaling: Praktikophold meritgivende på samtlige DJØF-uddannelser

Udfordringerne for de nyuddannede DJØF-kandidater er kvalitativ anderledes end for få år siden. Kandidaterne skal således i langt højere grad end tidligere orientere sig mod ansættelse i små og mellemstore virksomheder i særligt servicebranchen. Det skaber et behov for – og incitamenter til – flere nye åbninger mellem universiteterne/handelshøjskolerne og det private arbejdsmarked. Derfor mener DJØF, at de nuværende strukturelle barrierer skal fjernes og anbefaler på den baggrund, at alle uddannelser fremover giver merit for praktik. Hermed undgår man også, at et praktikforløb fungerer som et studieforlængende element i uddannelsen.

Samme anbefaling fremgår af rapporten "Fremtidens samfundsvidenskabelige uddannelser: Innovation, partnerskab og beskæftigelsesegnethed":

"Studierelevant erhvervserfaring bør være integreret i den enkelte studerendes uddannelsesforløb. De studerende har i forvejen i vidt omfang erhvervsarbejde [...] Parallelt hermed bør praktikophold - under forudsætning af en aftale om bl.a. faglig afrapportering og samarbejdsvilje fra arbejdsgiver - være fuldt meritgivende. Merit bør således forudsætte, at de studerende reflekterer over deres erhvervsarbejde og praktikophold. Formålet skal være at lære de studerende, at anvende deres faglighed på en praktisk problemstilling" (MVTU, marts 2005: 31).

Dette skal ses i sammenhæng med, at rapporten generelt anbefaler, at samfundsuddannelserne kommer i tættere kontakt med arbejdsmarkedet gennem bl.a. praktik med merit (og etablering af partnerskaber, flere studiejob mm.).

Anbefaling: Praktikbonus

Universiteternes økonomi er i dag styret af et taxameterprincip, hvor en bestemt mængde af en bestemt aktivitet udløser et tilskud ² Det gælder grundtaxameteret, hvor det er antallet af beståede eksaminer (STÅ), der udløser taxameterpenge og tillægstaxametrene – bonusordninger - som skal fungere som incitament til fremme af en bestemt adfærd. Således blev en internationaliseringsbonus indført for at fremme studentermobiliteten internationalt.

For at fremme en tilsvarende adfærd på praktikområdet anbefaler DJØF, at Videnskabsministeren indfører en praktikbonus, som følger principperne for det almene taxametersystem. En praktikbonus skal ses som både et incitament for at få flere studerende i praktik og som en kompensation for universiteternes administrative udgifter i forbindelse med individuel vejledning mm.

² Se eventuelt bilag B for en mere detaljeret beskrivelse af systemet herunder beløbsrammerne og taxameterbeløbene til samfundsuddannelserne.

For at undgå en fremtidig og uhensigtsmæssig sammenblanding af begreberne foreslår DJØF, at det nye taxameter kaldes *praktikbonus*, så der ikke sker en forveksling med det allerede eksisterende praktiktaxameter på fx journalistuddannelsen.

Nødvendigheden af en praktikbonus skyldes, at studerendes praktikophold i dag medfører en merudgift for uddannelserne. Da der ved praktikforløb er tale om en individuel vejledning, kan uddannelserne ikke på samme måde som ved forelæsninger og kurser "masseproducere" STÅ. Hertil kommer, at de studerende kun indtjener den mængde STÅ, som de får merit for. Hvis de studerende er længere i praktik, end de får merit for, er der således tale om en direkte udgift for universiteterne. Endvidere vil der være tilknyttet ressourceforbrug til retning og godkendelse af praktikrapporter.

Den økonomiske tilskyndelse for universiteterne til at sende studerende i praktik med vejledning må i dag derfor antages at være stærkt begrænset og eventuel negativ.

Af samme grund bør en praktikbonus finansieres med en merbevilling til universiteterne. Niveauet for en praktikbonus bør fastlægges ud fra en nærmere analyse af udgifterne til administration og vejledning. Det nugældende internationaliseringstaxameter udgør kr. 4.900 (FL 2005).³

En praktikbonus kan med fordel omfatte alle relevante universitetsuddannelser med henblik på generelt at øge samspillet mellem studerende, universiteter og virksomheder.

Det skal nævnes, at Taxameterudvalget i sin nyligt udgivne rapport (MVTU, december 2004) anbefaler, at det ikke er hensigtsmæssigt at benytte bevillingssystemet til fremme af beskæftigelsesorientering af universiteternes uddannelser. I den sammenhæng mener DJØF, at praktik ikke er en direkte og decideret beskæftigelsesorientering af uddannelserne, men i stedet en generel opkvalificering af de studerende til arbejdsmarkedet. Det skal også ses i lyset af, at praktikforløbene skal ligge indenfor på forhånd fastlagte faglige rammer.

Anbefaling: Udvidet markedsføring

Mange offentlige arbejdspladser har lang og god erfaring med at huse studerende i praktikforløb. Derimod viser rundspørget til studievejlederne, at det kniber med at åbne de private virksomheder for praktikanter. At åbne de private virksomheder tjener flere formål: For det første at øge virksomhedernes opmærksomhed mod og viden om akademikernes kompetencer. For det andet at sprede højtuddannedes viden til større dele af erhvervslivet og skabe større samspil mellem uddannelser og virksomheder.

På den baggrund er det afgørende, at så mange private virksomheder som muligt har kendskab til – og anvender - praktikmulighederne. Det fordrer en mere effektiv

³ Til sammenligning er praktiktaxametrene på socialrådgiveruddannelserne, export- og diplomingeniør, farmaci samt journalistuddannelserne 10.600 kr. For læge og biomekanik er taxameteret 82.900 kr. (FL 2005)

og målrettet markedsføring af ordningen fra universiteternes side⁴. I den sammenhæng bør det overvejes at oprette en central indgang til en "praktikbørs" på Internettet⁵.

Anbefaling: Studienævn fastlægger retningslinier

For at sikre sammenhæng mellem uddannelsens faglighed og indholdet af praktikopholdet, anbefaler DJØF, at det enkelte studienævn på fagniveau fastlægger retningslinier for meritgivning - herunder hvilke krav, den studerende skal leve op til for at kunne opnå merit.

DJØF anbefaler, at studienævnet forhåndsgodkender praktikopholdet og udpeger en faglig vejleder, der tilknyttes praktikforløbet for at skabe den nødvendige sammenhæng mellem studie og praktik. DJØF anbefaler endvidere, at det bliver et krav, at virksomheden også udpeger en vejleder.

Udmøntningen af disse lokale retningslinier bør ske under hensyntagen til centralt fastlagte retningslinier ud fra et ønske om at opbygge en hensigtsmæssig standardisering og forenkling af ordningen.

⁴ Flere initiativer er allerede søsat. Senest er fire universiteter og syv amter i Jylland og på Fyn gået sammen i et projekt for at skabe flere praktikpladser i mindre virksomheder til de studerende. Det nye samarbejde muliggør en helt ny og anderledes matchmaking af studerende og virksomheder.

⁵ DJØF medvirker gerne til at styrke markedsføringen. I dag annoncerer DJØF allerede et større antal praktiktilbud på www.djoef.dk/praktik.

3. Praksis for praktik og merit på uddannelserne

Et rundspørge til studievejledere på de forskellige samfundsuddannelser viser, at uddannelsesinstitutionerne har en vidt forskellig praktik-praksis. Forskellene findes også mellem de forskellige uddannelser på samme institution.

Baggrund

Generelt er interessen for praktikophold stigende – især uden for København, hvor muligheden for at få et studierelevant job ikke er så stor. Uddannelserne fører ikke statistik over, hvor mange studerende som årligt gennemfører et praktikforløb. Vurderingerne spænder fra "en håndfuld" til 80 pct. af en årgang.

Alle studievejledere er enige i, at de studerende er interesserede i praktikophold pga. forbedrede karrieremuligheder, og fordi undersøgelser viser, at det øger sandsynligheden for at komme hurtigt i arbejde. De studerende er desuden interesserede i at afprøve deres viden i praksis.

Studievejlederne mener generelt, at muligheden for at få merit for praktikophold er medvirkende til, at mange studerende tager i praktik.

Studievejlederen på statskundskab i Århus (AU) mener, at et praktikophold på kandidatdelen af uddannelsen hjælper til at reducere studietiden, fordi den studerende kommer til at 'kunne se sig selv på en arbejdsplads', og ser hvad uddannelsen kan bruges til.

Typisk er der flest praktikophold i den offentlige sektor og især i kommunerne er der gode muligheder for at komme i praktik som studerende på en samfundsvidenskabelig kandidatuddannelse. Det er især praktikophold i internationale organisationer, der er mangel på, fordi udbuddet er lille og efterspørgslen stor. Nogle private virksomheder er svære at overtale til at tage praktikanter, fordi de ikke har tradition for det. Statskundskab på AU har derfor gennemført et stort erhvervskontaktprojekt for at skaffe praktikpladser til de studerende, hvilket har skabt flere muligheder for de studerende.

Praktikophold afvikles hovedsageligt på kandidatdelen. Kun på Handelshøjskolen i Århus er det muligt at få merit for praktik på bachelordelen. Praktik er hovedsageligt frivilligt, selv om et par af uddannelserne på AAU og CBS har obligatoriske praktikforløb. Typisk er de studerende i praktik et halvt år.

Information og matching

De fleste universiteter annoncerer praktikophold gennem en opslagstavle ved siden af studievejledningen på faget og de studerende varetager typisk selv kontakten mm. Den studerende udarbejder herefter en praktikkontrakt med praktikstedet.

Det er kun på CBS, at man gør et stort administrativt arbejde for at skaffe praktikpladser til de studerende.

RUC har som det eneste universitet en central praktikordning for hele universitetet. De fleste fag har tilknyttet en elektronisk opslagstavle på nettet. De fleste universiteter har også centrale elektroniske databaser på fakultetsniveau, hvor

praktikophold annonceres eller sendes rundt pr. mail til de studerende. I Århus forsøger man at lave en praktik- og projektportal – projektzonen.dk – for både Handelshøjskolens studerende og de studerende på Aarhus Universitet.

På flere universiteter arrangeres praktikaftener, hvor de studerende gøres opmærksomme på muligheden for at gå i praktik. Næsten alle melder, at underviserne generelt er positive overfor praktik, om end de ikke selv opfordrer de studerende til at gå i praktik. På et par enkelte fag er underviserne og studieledelsen bekymrede for, at praktikopholdene ikke er akademiske nok.

CBS giver direkte udtryk for, at der er for få økonomiske ressourcer til, at få flere studerende i praktik, da det er dyrt i administration. Derfor begrænses optaget af studerende på de kurser, der giver merit for praktik, til 30 på hvert kursus. CBS vægter højt, at meritgivende praktik også skal være del af den akademiske progression, som universitetsloven lægger vægt på. Derfor skal universitetet kunne stå akademisk inde for praktikopholdet for at kunne meritgodkende det, og der skal følgelig sættes ressourcer af til at sikre og følge den akademiske progression.

Merit for praktik

På de fleste universiteter er det muligt at få merit for praktik i et omfang af 10, 20 eller 30 ECTS. Det er dog meget forskelligt, hvordan praksis er. Fælles er, at praktikopholdet skal forhåndsgodkendes af studienævnet for, at det kan meriteres. Efter opholdet gives så den endelige merit. Typisk gives merit for valgfrie kurser. For at få merit skal den studerende aflevere en praktikrapport efter opholdet.

Nogle steder skal rapporten forsvares ved et mundtligt forsvar. På AU skal den godkendes af studienævnet. Rapportens indhold spænder fra at være refleksioner over praktikopholdet (AU-statskundskab) til at være en teoretisk analyse af de problemstillinger, den studerende har arbejdet med under opholdet (AAU). Til praktikopholdet er knyttet en kontaktperson (vejleder) på praktikstedet og en vejleder på universitetet. Det er forskelligt, hvorvidt den faglige vejleder er tilknyttet fra begyndelsen eller kun under rapportskrivningen.

Jurauddannelserne på AU og KU giver kun merit for praktik i udlandet – og kun max 10 ECTS.

Praktikordningerne på RUC og CBS adskiller sig markant fra de andre praktikordninger. På CBS på cand.merc. linien kan de studerende komme i heltids- eller halvtidspraktik inden for rammerne af et valgfag til hhv. 15 og 30 ECTS. Praktikopholdet skal dermed ligge inden for kursets rammer, der er forholdsvis brede. Forløbet afsluttes med en mundtlig eksamen.

På RUC forvaltes praktik centralt. Den studerende skal sideløbende med praktikforløbet deltage i fire seminarer og skrive en rapport. Rapporten godkendes ved en eksamen, hvor fire praktikanter med sammenfaldende fagområder eksamineres af deres praktikværter og en faglig vejleder. Den studerende kan efter praktikopholdet er godkendt søge fagstudienævnet om merit, men denne praksis benyttes stort set ikke.

4. Praksis på de enkelte uddannelser – detaljeret oversigt

De enkelte uddannelsesinstitutioner har vidt forskellig praksis på området, viser oversigten på de følgende sider tydeligt. For alle andre steder end Handelshøjskolen i Århus gælder, at det kun er muligt at få merit på kandidatdelen.

Aarhus Universitet (AU)

På statskundskab kan den studerende få merit for max 20 ECTS (hvilket svarer til to valgfag). Studienævnet laver før praktikopholdet en forhåndsgodkendelse. I praktikopholdet skal indgå relevante, akademiske opgaver. Den studerende skal efter opholdet skrive en mindre rapport, som danner grundlag for den endelige meritgodkendelse. Hvis praktikopholdet ikke lever op til de faglige krav, er der mulighed for alligevel at få merit ved at aflevere en mere opfattende, faglig praktikrapport. Til praktikopholdet knyttes en vejleder på praktikstedet og en intern faglig vejleder. Efter praktikopholdet udfylder den studerende en obligatorisk evaluering.

På økonomi får den studerende 10 ECTS i merit for et skriftligt arbejde i forbindelse med praktikopholdet. Det skriftlige arbejde skal have både teoretisk og empirisk indhold og være på samme faglige niveau som andre opgaver på kandidatniveau. Arbejdet skal være selvstændigt, og praktikopholdet skal svare til mindst to måneders fuldtidsarbejde for at være meritgivende.

På jura er det kun muligt at få merit for praktikophold i udlandet, og man kan højst få 10 ECTS i merit.

Københavns Universitet (KU)

På statskundskab kan den studerende få op til 30 ECTS meriteret for et praktikophold. Praktikopholdet forhåndsgodkender praktikpladsen. Arbejdsopgaverne under praktikopholdet skal have et politologisk sigte og skal svare til en cand.scient.pol.'s arbejdsopgaver. Opholdet er typisk af et semesters varighed. For at få merit skal den studerende skrive en karakterbedømt opgave, hvortil der knyttes en faglig vejleder. Opgaven skal indeholde teoretiske refleksioner over det arbejde, der er udført under praktikopholdet. Efter opholdet skal den studerende udfylde et evalueringsskema.

På jura er der kun mulighed for at meritere praktikophold i udlandet.

På økonomi gives der ikke merit for praktik. Alligevel er der studerende, der tager i praktik på typisk et halvt år. Man har mulighed for at være studieaktiv under praktikopholdet ved at aflevere opgaver.

Syddansk Universitet (SDU)

På økonomi gives der op til 10 ECTS for merit. Merit gives ved at den studerende efter opholdet afleverer en rapport, som studienævnet godkender. Opholdet varer typisk et halvt år.

På statskundskab/ samfundsfag gives der 10 eller 20 ECTS i merit for praktikophold. Den studerende skal aflevere en rapport efter opholdet. Ved 10 ECTS merit skal rapporten indeholde en beskrivelse af opholdet og refleksioner over det. Ved 20 ECTS merit skal rapporten inddrage relevant teori. Praktikopholdene varer typisk et semester.

Roskilde Universitetscenter (RUC)

RUC har en central praktikordning udover en række decentrale praktikadministrationer på fagene. Hvis man skal i praktik gennem den centrale praktikordning (CPO), skal praktikstedet og praktikkontrakten godkendes af CPO forud for opholdet. Under praktikopholdet skal den studerende deltage i fire praktikseminarer. Efter opholdet udarbejder den studerende en praktikrapport. Rapporten bedømmes ved en praktikevaluering, hvor kontaktpersonen på praktikstedet (praktikværten) og en censor fra den studerendes faglige miljø deltager. Når praktikopholdet er godkendt, får den studerende udstedt et praktikbevis. Herefter kan den studerende søge merit i sit fagstudienævn. I praksis er der stort set ingen studerende, der får merit for praktik.

Handelshøjskolen i Århus (ASB)

Der gives 10 ECTS i merit for praktikophold, der skal forhåndsgodkendes. Den studerende skal løbende igennem opholdet mødes med en intern faglig vejleder. Efter opholdet skal den studerende aflevere en opgave. Opgaven skal relatere praktikopholdet til relevant teori og inddrage nogle af de opgaver, den studerende har beskæftiget sig med under opholdet.

Copenhagen Business School (CBS)

På cand.merc. bliver praktikadministrationen styret centralt. Den studerende kan komme i praktik ved at vælge et ud af to valgkurser. Enten et kursus til 15 ECTS eller et kursus til 30 ECTS – altså svarende til halvtids- og heltidspraktik. Praktikopholdet er en integreret del af kurset og skal ligge inden for dettes rammer. Den studerende skal sideløbende med praktikopholdet skrive et projekt om det udviklingsprojekt, som opholdet skal indeholde. Undervejs følger den studerende seminarer på CBS. Efter opholdet bedømmes projektet ved en mundtlig eksamen.

Den studerende kan forsøge at få merit for praktikophold uden at tage valgkurserne, men for at få merit skal praktikopholdet være knyttet til en akademisk aktivitet enten på CBS eller et andet universitet.

Aalborg Universitet (AAU)

På politik og administration gives der op til 30 ECTS merit for praktik. Praktikopholdet skal ligge på 9. semester og skal forhåndsgodkendes af studienævnet. Efter opholdet, der varer 3-5 mdr., laver den studerende en faglig rapport, hvori problemstillinger fra praktikopholdet belyses teoretisk. Opgaven skal forsvares mundtligt.

På Europæiske Studier og Udviklingsstudier er praktik obligatorisk.

Bilag A: Gode råd fra DJØF om praktik

DJØF har i mange år opfordret studerende og virksomheder til at finde sammen om praktikforløb. På DJØFs hjemmeside findes gode råd om praktik, en praktikbørs mm. Herunder følger vores gode råd til studerende om praktik.

"Et praktikophold kan være til stor gavn for dig, dit studieforløb og din videre karriere. Du har mulighed for at få afprøvet dine teoretiske kundskaber i praksis og opnå en bedre fornemmelse af de krav, der stilles til dig som færdig kandidat. En praktikaftale kan også være til gavn for arbejdsgiveren, der får nye inputs fra universitetet og opnår føling med de kommende kandidaters kvalifikationer og kompetencer. Det kræver, at I begge overvejer og planlægger, hvordan I kan skabe et vellykket ophold.

DJØF har udarbejdet et forslag til en praktikaftale, der bygger på de råd, som du finder her på siden. Du kan hente praktikaftalen som PDF-fil på hjemmesiden (www.djoef.dk/praktik). Du kan også bruge siden som inspiration og udarbejde din egen aftale i samarbejde med arbejdsgiveren.

Som praktikant arbejder du typisk 37 timer om ugen og opholdet varer normalt 6 måneder. Det er derfor vigtigt, at du i samarbejde med arbejdsgiveren sørger for, at der er tilstrækkeligt med opgaver.

Løn/kompensation vil ofte variere en del, ligesom det vil afhænge af hvorvidt praktikopholdet indebærer transportomkostninger, øgede bolig- og leveomkostninger eller andet.

Teori i praksis

På universiteterne får du adgang til de nyeste teorier, metoder, værktøjer og forskningsresultater. På arbejdspladsen skal du anvende denne faglighed i et praktisk perspektiv. Du skal også få hverdagen sammen med kollegaer og chefer til at fungere. Du får altså lejlighed til at holde din teoretiske faglighed op mod praksis og se, om du kan finde ud af at anvende det lærte. Det er netop i mødet mellem teori og praksis og de tanker, du gør dig herom, at du virkelig vil lære noget. Der findes også et meget stærkt knowhow på arbejdspladsen, som du kan have stor glæde af at møde.

Den gode praktikant undrer sig og stiller spørgsmål til det, der foregår i praksis, og som måske tages for givet. Dermed bliver du som praktikant også en kilde til ny viden og læring på arbejdspladsen. Praktikanter kommer som alle andre udefra med et friskt syn på tingene. Men de er til forskel fra de fleste andre udefrakommende fagligt helt på omdrejningshøjde med de nyeste teorier, metoder og resultater.

Konkrete opgaver

Som praktikant skal du gerne indgå som en naturlig del af arbejdsstyrken. Før praktikopholdet kan det være en god ide, at du i dialog med arbejdsgiveren får klarlagt konkrete arbejdsopgaver og projekter, som du kan indgå i, samt få fastlagt, hvad du skal nå i løbet af opholdet. Da praktikopholdet er et uddannelsesforløb, er det vigtigt, at du lærer noget gennem hele praktikopholdet.

Dine opgaver skal derfor gerne afspejle et forløb, der gennemgår vigtige elementer og funktioner på en arbejdsplads, men som også udvikler sig i graden af kompleksitet og ansvar. En praktikplan kan være et nyttigt redskab til dette formål.

Det er en god idé, hvis du i løbet af praktikopholdet både arbejder med et større projekt, som du selv er ansvarlig for samt diverse løbende opgaver, der giver dig mulighed for at samarbejde med og kigge over skulderen på dine kollegaer på arbejdspladsen. En sådan opgavetilrettelæggelse giver dig mulighed for at opnå indsigt i mange forskellige arbejdssituationer, samtidig med at arbejdspladsen får nye vinkler på større projekter som de daglige arbejdsopgaver.

Uanset arbejdsopgavens karakter skal du som praktikant være opmærksom på at sikre en løbende sparring og tilknytning til dine kollegaer.

Indlejring, faglig mentor & evaluering

Det er vigtigt, at du indlejres i en konkret afdeling/kontor. Tildelingen af arbejdsopgaver og vejledning bliver mere kvalificeret, hvis du hører til i en specifik afdeling. Det bliver også nemmere at sikre et uddannelseselement gennem hele praktikopholdet.

Mange praktikanter tilknyttes en overordnet vejleder fra praktikstedet og/eller universitetet. En praktikvejleder kan være med til at sikre, at indholdet i praktikken har faglig relevans, ligesom vedkommende kan fungere som sparringspartner.

Det er en god ide, hvis du og din arbejdsgiver løbende evaluerer forløbet, så det der fungerer dårligt, kan blive ændret. Tilsvarende vil en slutevaluering være en god afrunding på forløbet og samtidig danne et bedre udgangspunkt for dine eventuelle efterfølgere.

Praktikplan

Som udgangspunkt er det vigtigt, at der bliver formuleret nogle hensigtserklæringer for praktikopholdets forløb og indhold. Det er godt, hvis du og arbejdspladsen sammen udarbejder en praktikplan, der konkretiserer hensigtserklæringerne, og eksempelvis indeholder varighed af praktikperiode, vejlederfunktion, evalueringsform, relevante arbejdsopgaver m.m.

På denne måde har I nogle konkrete mål at referere til, når evalueringer skal foretages. En praktikplan behøver ikke begrænse dine udfoldelsesmuligheder. Den kan justeres, hvis nye spændende opgaver kommer til, eller hvis en evaluering viser, at den oprindelige praktikplan ikke fungerer tilfredsstillende.

Det formelle

En praktikperiode varer normalt et semester. Nogle uddannelser meriterer et praktikophold. Derfor kan du som studerende typisk modtage SU under opholdet. Dog er der ofte ekstra omkostninger forbundet med et praktikophold. Dette er især tilfældet, hvis praktikstedet er udenbys eller udenlands. Derfor kan det være hensigtsmæssigt at få afklaret med din arbejdsgiver, hvorvidt praktikstedet vil give lønkomensation, tilskud til boligudgifter eller rejsegodtgørelse.

Arbejdstiden aftales individuelt mellem dig og din arbejdsgiver. Det typiske er fuld tid, dvs. 37 timer om ugen. Hvis du skal have opholdet meriteret, er det vigtigt, at du får en forhåndsgodkendelse fra studienævnets side, inden opholdet starter.

Tjekliste

Der er mange ting, som du skal huske, når du skal i praktik. Husk fx:

- At lave en praktikplan i fællesskab med din arbejdsgiver. Heri kan I nedfælde fælles hensigtserklæringer angående praktikkens form og indhold. Det kan f.eks. være vedrørende varighed, arbejdsopgaver, evaluering m.v.
- At sørge for at få klarlagt konkrete arbejdsopgaver før praktikopholdet. Det er en god ide, hvis du både har en større opgave samt diverse mindre opgaver. Det kan være med til at sikre, at du føler dig som en del af arbejdsstyrken.
- At få præciseret (eventuelt i praktikplanen) at der skal være et uddannelseselement i hele opholdet - med andre ord, du er der for at lære noget.
- At tale med din arbejdsgiver om en løbende evaluering af praktikopholdet. Det giver begge parter mulighed for at foretage justeringer hen ad vejen.
- At blive tilknyttet en afdeling/kontor. Det er med til at gøre tildeling af arbejdsopgaver og vejledning mere kvalificeret. Samtidig styrker det opfattelsen af at være en del af arbejdsfællesskabet.
- At aftale med din arbejdsgiver hvad den gennemsnitlige arbejdstid skal være.
- At snakke med din arbejdsgiver om evt. lønkomensation, rejsegodtgørelse eller lignende, hvis der er store omkostninger forbundet med dit praktikophold.
- At få studienævnets forhåndsgodkendelse, hvis du skal have dit praktikophold meritoverført".

Kilde: www.djoef.dk/praktik

Bilag B: Bevillinger til samfundsvidenskabelig uddannelsesvirksomhed ved universitetslovsinstitutionerne

Midler til uddannelse ved universitetslovsinstitutionerne bevilges gennem finansloven gennem bevillinger til Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling (MVTU). Den samlede bevillings størrelse fastsættes gennem finanslovsforhandlingerne. Det enkelte universitets bevilling til uddannelse sammensættes af følgende aktivitetsbaserede tilskud:

- Taxametertilskud (tilskud til heltids- og deltidsuddannelse⁶)
- Taxametertilskud til kapitalformål (bygningstaxameter)
- Færdiggørelsesbonus
- Internationaliseringstaxameter (taxametertilskud til udvekslingsstuderende)

Internationaliseringstaxameteret er et taxametertilskud, der opgøres i antal personer og bliver udbetalt for danske eller udenlandske udvekslingsstuderende, der er på udveksling i min. 3 mdr., hvor udvekslingen indgår i det samlede uddannelsesforløb. Internationaliseringstakster er sat til kr. 4.900,- i forslag til finanslov 2005.

Færdiggørelsesbonus er et engangsbeløb, der bliver udbetalt til universitetet, når en studerende opnår bachelorgraden. For samfundsvidenskabelige bachelorer er den vejledende færdiggørelsesbonus i forslag til finanslov 2005 på kr. 10.000. Der er ikke en tilsvarende bonus for kandidater (undtagen på DPU og ITU, hvor der ikke uddannes bachelorer).

Taxametertilskuddet bliver udregnet efter, hvor mange eksaminer de studerende har bestået – den såkaldte STÅ-produktion⁷. Taxametertilskuddet udløses pr. STÅ og udregnes på baggrund af et takstkatalog. Der findes to former for taxametertilskud: Undervisningstaxameteret samt fælles- og bygningstaxameteret.

Fælles- og bygningstaxametrene er tilskud til den fælles drift samt kapitalformål. Bygningstaxameteret opgøres på grundlag af det tidligere års antal STÅ. Bygningstaxameteret udgør i 2005 kr. 5.100,- for ikke-eksperimentel heltidsuddannelse.

For de samfundsvidenskabelige uddannelser gælder i forslag til finanslov 2005 således følgende takster:

⁶ Heltidsuddannelse er uddannelse på bachelor-og kandidatniveau, idet ph.d. uddannelsesaktivitet finansieres gennem forskningsbevillingerne.

⁷ STÅ= studenterårsværk. En STÅ svarer til beståede eksaminer svarende til et års normeret studietid.

Uddannelse	Undervisningstakst	Fællestakst	Bygning
Jura, økonomi mv.	24.300	5.800	5.100
Erhvervsøkonomi/kommunikation	29.300	6.400	5.100
Matematik/ erhvervsøkonomi	32.600	6.400	5.100
Datalogi/ erhvervsøkonomi	41.500	6.400	5.100

Kilde: Forslag til Finanslov 2005, Finansministeriet.

På baggrund heraf kan udregnes, at en samfundsvidenskabelig bachelor vil udløse kr. 3 x 24.300 kr. pr. i undervisningstaxameter, 3 x 5.800 kr. i fællestaxameter og 10.000 kr. i færdiggørelsesbonus. Altså i alt kr. 100.300,- samt et evt. internationaliseringstaxameter. Inkluderes bygningstaxameteret udløser en samfundsvidenskabelig bachelor kr. 115.600,-

En samfundsvidenskabelig kandidat vil udløse 2 x 24.300 kr. samt 2 x 5.800 kr. I alt: 60.200 samt et evt. internationaliseringstaxameter. Inkluderes bygningstaxameteret udløser en samfundsvidenskabelig kandidat kr. 70.400,-

Kilder

Fremtidens samfundsvidenskabelige uddannelser: Styrket innovation, partnerskab og beskæftigelsesegnethed, marts 2005, (www.vtu.dk)

Rapport fra Taxameterudvalget, december 2004 (www.vtu.dk)

Forslag til Finanslov 2005

Danmarks Jurist- og Økonomforbund samler 46.000 samfundsvidenskabelige og erhvervsøkonomiske studerende og kandidater fra det private og det offentlige område. Vores medlemmer arbejder bl.a. med jura, økonomi, forvaltning, forskning, undervisning, kommunikation og ledelse.

Vi er en medlemsstyret og partipolitisk uafhængig organisation, der arbejder for at give dig de bedste vilkår på arbejdsmarkedet. Vi forhandler overenskomster og aftaler, og vi rådgiver om dit job og dine muligheder for at udvikle dig fagligt.

DJØF er også DJØF Efteruddannelse, DJØF Forlagene og JØP Pension.

DJØF
Gothersgade 133
Postboks 2126
1015 København K

Tlf. 33 95 97 00
www.djoef.dk